

Ölüme Kar?? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ölüme Kar?? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28073>

Özet

Ölüme Kar?? Tutum Ölçe?i (ÖKTÖ), bireylerin ölüme yönelik karma??k ve çok boyutlu tutumlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikolojik araçtır. Bu ölçe?in Türk toplumu için uyarlama çalışması, 2008 yılında Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve dili bağlamında geçerliliğini ve güvenilirliğini test ederek, alanda kullanılabilecek standart bir araç sunmaktır.

Ölçek, ölümle ilgili farklı boyutlardaki algılar?, korkular? ve kabullenme biçimlerini değerlendirerek, bireylerin ölüm kavramına gösterdiği tepkilerin derinlemesine anlaşılmasına olanak tanır. Uyarlama süreci, çeviri, geri çeviri yöntemleri ve geniş bir örneklem üzerinde istatistiksel analizleri içermiştir.

Anahtar Kelimeler

Ölüme Kar?? Tutum, Ölçek Uyarlaması, psikolojik yapı, Ölüm Korkusu, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Ölçe?in orijinal geli?tiricileri genellikle psikoloji literatüründe kabul görmüş akademisyenlerdir. Türkçeye uyarlamasını gerçekleştiren yazar ise Ege Üniversitesi'nden **Ebru Abal?-I??k'tir.**

Amaç

Ölüme Kar?? Tutum Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin ölüme dair geli?tirdikleri çe?itli tutumlar?, bu tutumlar?n farklı alt boyutlar?n? dikkate alarak nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle klinik psikoloji, sağlık psikolojisi ve pastoral danışmanlık gibi alanlarda, ölüm anksiyetesi ve yaşam sonu bakım konularında yapılan araştırmalara güçlü bir metodolojik temel sağlamaya hedefler.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, ölçe?in kültürel hassasiyetini ve dilsel uygunluğunu sağlayarak, Türkiye'deki akademik ve klinik çalışmalar için güvenilir bir ölçüm aracı oluşturmaktır. Ölüm algısının kültürel ve dini faktörlerden etkilendiği göz önüne alındığında, bu uyarlama çalışması büyük önem taşımaktadır.

Yapı

Ölçek, ölüm kavramına yönelik tutumlar?n tek bir boyuttan ibaret olmadığını varsayan çok boyutlu bir psikolojik yapı ölçmektedir. Orijinal ölçek genellikle şu temel boyutlar? içerir: Ölümünden Kaçınma, Ölüm Korkusu, Nötr Kabul, Yaklaşım Kabulü ve Kaçınma Kabulü.

Bu alt boyutlar, bireyin ölümü ne ölçüde reddetti?ini, ne kadar kayg? duydu?unu, ölümü do?al bir süreç olarak ne ölçüde kabullendi?ini veya ölümü yeni bir ya?ama geçi? ya da ac?lardan kurtulu? olarak görüp görmedi?ini detayl? olarak analiz etmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?nda, ölçüm arac?n?n amaca uygunlu?unu belirlemek üzere kapsaml? geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar tipik olarak yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i analizlerini içerir.

Yap? geçerli?i, Faktör analizi kullan?larak ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? Türk örnekleminde koruyup korumad???n? incelemeyi gerektirir. Abal?-I??k'n (2008) çal??mas?, ölçe?in Türk kültürü ba?lam?nda da ölüme kar?? tutumun çok boyutlu yap?s?n? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarl?l???n? ve karar?l?l???n? de?erlendirmek amac?yla güvenirlik analizleri yap?lm??t?r. Bu analizler genellikle iç tutarl?lk katsay?lar?n?n (Cronbach Alfa) hesaplanmas?n? ve madde-toplam korelasyonlar?n?n incelenmesini içerir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel olarak ve her bir alt boyut için yeterli düzeyde iç tutarl?l???a sahip oldu?u belirlenmi?tir. Yüksek iç tutarl?lk katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? ölçmekte ne kadar ba?ar?l? oldu?unu ortaya koyar ve ölçe?in Türk örnekleminde karar?l? sonuçlar verdi?ini destekler.

Faktör Analizi

Ölüme Kar?? Tutum Ölçe?i'nin uyarlama sürecinde, ölçe?in yap?s?sal geçerlili?ini test etmek için do?rulamaya veya aç?klay?c? Faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in belirledi?i çok boyutlu yap?n?n (Ölüm Korkusu, Kabul vb.) Türk örneklemindeki verilerle ne ölçüde örtü?tü?ünü kontrol etmek için kritik öneme sahiptir.

Faktör yap?s?n?n incelenmesi, ölçek maddelerinin kültürel farklılıklar nedeniyle farklı faktörler altında toplan?p toplanmad???n? gösterir. Abal?-I??k'n tezi, bu analizler sonucunda ölçe?in Türkçede de geçerli bir faktör yap?s? sergiledi?ini ortaya koymu?tur.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme format? kullan?l?r (Örn: Hiç Kat?lm?yorum'dan

Tamamen Katılıyorum'a kadar 5 veya 6 puanlı bir ölçek).

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetkinler ve yükseköğretim öğrencileri.

Age Group: Genç yetkinlik ve yetkinlik dönemi.

Population Details: Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanan öz bildirim envanteri (Self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Ölüm, Anksiyete, Kabul, Geçerlik, Güvenirlik, Psikolojik Ölçüm, Ölüm Tutumları.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Uyarlama çalışması için).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçeye uyarlanma çalışması 2008 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için genellikle orijinal yazar(lar)dan ve uyarlama çalışması yapan kişiden izin alınması gerekmektedir. Yüksek lisans tezi olarak sunulan bu çalışmanın tam metnine Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir.

Bu çalışmanın orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [olume-karsi-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Abal-Işık, E. (2008). *Ölüme Karşı Tutum Ölçeği' nin Türk toplumu için geçerlik ve güvenirliği* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Yüksek lisans tezine ait tam metin bağlantısı: [tez.yok.gov.tr](#)

Ölçe?in orijinal geli?tiricilerine ait kaynaklar (Uyarlama çal??mas?nda detayland?r?lm??t??r).

Ölüme Kar?? Tutum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t??r. Maddeler, Abal?-I??k (2008) taraf?ndan yay?mlanan yüksek lisans tezinde veya orijinal ölçe?in (TOADS) dokümantasyonunda bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM